

AVRUPA PARLAMENTOSUNDA YUKARI KARABAĞ KONUSUNDA MASKELENMİŞ GİRİŞİMLER

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2018 / 4

20.02.2018

Uluslararası toplum son günlerde Avrupa Parlamentosunda Yukarı Karabağ ile ilgili Ermeni görüşlerini ve hiçbir ülke, hatta Ermenistan tarafından bile tanınmayan bölgedeki yapay rejimi destekleyen bir dizi üstü örtülü girişime şahit olmaktadır. Bu girişimler çerçevesinde Avrupa Parlamentosu tesislerinde düzenlenen etkinliklerin ev sahipliğini görünüşte Avrupa Parlamentosu üyeleri bireysel veya müştereken yapmaktadırlar. Ancak, söz konusu etkinliklere ilişkin duyurular ve reklamlar, esasında girişimlerin fikri ve mali sahiplerinin STK şeklinde örgütlenen Avrupada ve özellikle Belçikadaki paravan Ermeni grupları olduğuna işaret etmektedir. Bu tür etkinliklerin son örneklerinden birisi, Ermenistanın Avrupalı Dostları (EuFoA- European Friends of Armenia) isimli kuruluşun web sayfasında yer alan duyurudur.[1]

Söz konusu duyuruya göre, Ermeni Genel Yardımseverler Birliği (AGBU-Armenian General Benevolent Union) Avrupa ve Ermenistanın Avrupalı Dostları (EuFoA), Avrupa Parlamentosu üyesi Frank Engel in ev sahipliğinde 28 Şubat 2018 tarihinde Avrupa Parlamentosunda JAN 6Q2 numaralı salonda saat 13.00-15.00 arasında yapılacak Yukarı Karabağ & AB 1988-2018. ABnin Yukarı Karabağ anlaşmazlığı konusundaki politikasının 30 yılının değerlendirilmesi başlıklı etkinlik için davette bulunmaktadırlar. Duyuruda, ekinlikte, Avrupa Parlamentosunun anlaşmazlıkla ilgili kurumsal hafızasına ve 1988-1994 yılları arasında kabul ettiği kararlara dayanılarak parlamenterler, diplomatlar ve uluslararası uzmanlardan oluşan iki panelin ABnin anlaşmazlıkla ilgili mevcut politikalarını eleştirel biçimde değerlendireceği ve Ermenistan, Azerbaycan ve Yukarı Karabağ halkları arasında güvenin nasıl yeniden oluşturulabileceği ve barış tesis eden faaliyetlerin nasıl teşvik edilebileceği hususlarındaki bazı önerilerin tartışılacağı öne sürülmektedir. Duyuru ayrıca, etkinliğin Avrupa kurumlarını bölgede sorunların çözümüne ve insan haklarına katkılarında öngörülü şekilde aktif olmaya teşvik etmeyi amaçladığını iddia etmektedir.

Bu bağlamda Frank Engelin Avrupa Parlamentosu Lüksemburg üyesi ve Avrupa Halk Partisinin bir parçası olan Hristiyan Sosyal Halk Partisine mensup olduğunun belirtilmesi

gerekir. İsimlerinden anlaşılacağı üzere, EuFoA ve AGBU Avrupa Brükselde yerleşik Ermeni paravan gruplarıdır.[2]

Aslında, Avrupa Parlamentosunun Yukarı Karabağ bölgesi ile ilgili resmi tutumu, Parlamentonun kabul ettiği bir dizi kararda açık biçimde belirtilmektedir. Bu bağlamdaki önemli belgelerden birisi, 23 Ekim 2013 tarihinde kabul edilen Avrupa Komşuluk Politikası: ortaklığın güçlendirilmesine doğru: Avrupa Parlamentosunun 2012 raporuna dair tutumu başlıklı, TA (2013)0446 sayılı karardır. Söz konusu belgenin 16. Paragrafı, Doğu Ortaklığının bir ülkesinin topraklarının bir başka ortak tarafından işgal edilmesi, Doğu Ortaklığının ilkelerinin ve amaçlarının ihlal edilmesidir ve Yukarı Karabağ anlaşmazlığının çözümü BM Güvenlik Konseyinin 1993 yılındaki 822, 853, 874 ve 884 sayılı kararları ile uyumlu olmalıdır hükmünü vurgulamaktadır. Çok iyi bilinen bir gerçek olduğu üzere, söz konusu BM Güvenlik Konseyi (BMGK) kararları Azerbaycan Cumhuriyetinin ve bölgedeki tüm diğer devletlerin hükümranlığını ve toprak bütünlüğünü tekraren teyit etmektedir.[3]

BMGKnin 884 sayılı kararı Ermenistan Hükümetini, Azerbaycan Cumhuriyetinin Yukarı Karabağ bölgesindeki Ermenilerin 882 (1993), 853 (1993) ve 874 (1993) sayılı kararlara uymasını sağlamak için nüfuzunu kullanmaya davet etmektedir. Ayrıca, Avrupa Parlamentosunun, Avrupa Komşuluk Politikasının gözden geçirilmesi ile ilgili 9 Temmuz 2015 tarihli kararında 2013 yılında kabul edilen karara atıf yapıldığının ve hükümran ülkelerin toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesinin Avrupa komşuluğunda ülkeler arasındaki ilişkiler bakımından temel bir ilke ve bir ülkenin diğer bir ülkenin toprağını işgal etmesinin kabul edilemez olduğunun vurgulandığının bu bağlamda belirtilmesi gerekir.[4]

Yukarıda değinilen Avrupa Parlamentosu kararları, Avrupa Parlamentosunun esas olarak BM Güvenlik Konseyinin konuyla ilgili kararlarının hükümlerini takip ettiğini ve Yukarı Karabağ bölgesini Azerbaycan Cumhuriyetinin ayrılmaz parçası olarak telakki ettiğini göstermektedir. Avrupa Parlamentosu ayrıca, Doğu Ortaklığının bir ülkesinin bir diğerinin toprağını işgal etmesini Doğu Ortaklığının ilkelerinin ve amaçlarının ve BM Güvenlik Konseyi kararlarının ihlali olarak görmektedir. Buna bağlı olarak, AB çatısı altında Artsakh takma ismi altında herhangi bir temsili veya mevcudiyeti yasaklamaktadır.

Esasında, Avrupa Birliğinin Azerbaycanın toprak bütünlüğüne ve kanunlarına saygı gösterdiği ve Yukarı Karabağ üzerinden tahrikler yapılmasına izin vermediği örneklerin mevcut olduğu hususunun altının çizilmesi gerekir. Örneğin, 18-19 Ekim 2017de Adalet ve Demokrasi için Avrupalı Ermeni Federasyonu (En. European Armenian Federation for Justice and Democracy) 4üncü Avrupa Ermenileri Kurultayını Brükselde düzenlemiştir. Kurultayın ikinci günü toplantısı Avrupa Birliği Parlamentosu binasında gerçekleştirilmiş, ev sahipliğini üç Avrupa Birliği Parlamentosu milletvekili (Yunanistandan iki, Kıbrıs Rum Kesiminden bir) yapmıştır. Avrupa Parlamentosunda düzenlenen söz konusu ikinci gün toplantısında Dağlık Karabağ Cumhuriyeti lideri ve yetkililerinin içeri girmelerine ve etkinliğe katılmalarına izin verilmemiştir.[5]

Belirli Ermeni paravan grupların bugünlerde, Avrupa Parlamentosundaki destekçileri aracılığıyla Avrupa Parlamentosunun Yukarı Karabağ konusundaki bu açık tutumunu aşındırmaya ve yeni oldu-bitti yöntemleri yaratmaya çalıştıkları görülmektedir. Bu hususta niyetin, 28 Şubat 2018 tarihi için planlanan etkinliğin başlığında ve duyuruya

ilişkin açıklama notlarında kolayca görülebildiğini söylemek mümkündür. Söz konusu etkinliğin Yukarı Karabağ & AB 1988-2018 şeklindeki başlığı belirli bir tarih aralığına işaret etmek suretiyle konuyu eski Sovyetler Birliği dönemine kadar geri götürmekte, o dönemdeki Sovyet Cumhuriyetleri devlet yapılanması hatırlatılmaya çalışılmaktadır. Duyurunun açıklama notlarında ise, Avrupa Parlamentosu tarafından 1990lı yıllarda kabul edilen bazı kararların ön plana çıkartılmasına gayret serdedilmektedir. Bu kararlar, Yukarı Karabağa da atıf içeren Ermenistandaki durum ile ilgili kararlardır.[6]

Yukarıda değinilen duyurunun açıklama notlarında belirtildiği üzere, etkinlikte, parlamenterler, diplomatlar ve uluslararası uzmanlardan oluşan iki panelin ABnin anlaşmazlıkla ilgili mevcut politikalarını eleştirel biçimde değerlendirmesi öngörülmektedir. Tüm bu hususlar Ermeni paravan grupların, BM Güvenlik Konseyi kararlarıyla uyumlu olan Yukarı Karabağ bölgesi konusundaki tutumunu değiştirmesi için Avrupa Parlamentosunu baskı altına almaya çalıştığına işaret etmektedir.

Avrupa Parlamentosu çatısı altında, bazı Parlamento üyelerinin talihsiz işbirliği ile devreye sokulan bu maskelenmiş girişimlerin Ermenistan-Azerbaycan Yukarı Karabağ anlaşmazlığının barışçı çözümüne olumlu katkı sağlaması mümkün değildir. Tam tersine, bu tür girişimler, Avrupa Parlamentosunun ve kaçınılmaz biçimde genel olarak ABnin bölgedeki etkinliğinin ve saygınlığının daha da azalmasına yol açmak konusunda yüksek risk taşımaktadır.

*Fotoğraf: *http://agbueurope.org*

[1] Welcome To European Friends Of Armenia, Europan Friends of Armenia, 2018, http://eufoa.org/.

[2] The Armenian General Benevolent Union in Europe (The Armenian General Benevolent Union, 17 Mart 2015), http://agbueurope.org/wp-content/uploads/sites/17/2015/03/AGBU-8-pages-V17.pdf.

[3] European Neighbourhood Policy, working towards a stronger partnership: EPs position on the 2012 progress reports (European Union, 21 Nisan 2016), http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2013-0446&language=EN; Adopted by the Security Council at its 3313th meeting , on 12 November 1993 (United Nations, 11 Aralık 1993), S/RES/884 (1993), http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/884(1993)&referer=http://www.un.org/e

[4] European Neighbourhood Policy, working towards a stronger partnership: EPs position on the 2012 progress reports; Adopted by the Security Council at its 3313th meeting , on 12 November 1993.

[5] AVİM, Extreme Armenian Natıonalist Discourse Permitted In Belgium And Germany, *Center For Eurasian Studies (AVİM)* 2017, sayı 81 (11 Ocak 2017).

[6] Resolution on the situation in Armenia (Official Journal of the European Union, 09 Aralık 1988), No C 38/82, http://karabakhfacts.com/wp-content/uploads/2013/12/c_03819900219en00620129.pdf; Resolution on the situation in Armenia (Official Journal of the European Communities, 13 Mart 1990), Doc. B3-556/90, http://karabakhfacts.com/wp-content/uploads/2013/12/c_09619900417en01370325.pdf.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "AVRUPA PARLAMENTOSUNDA YUKARI KARABAĞ KONUSUNDA MASKELENMİŞ GİRİŞİMLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2018 / 4. Şubat 20. Erişim Kasım 20, 2026. https://avim.org.tr/tr/Analiz/AVRUPA-PARLAMENTOSUNDA-YUKARI-KARABAG-KONUSUNDA-MASKELENMIS-GIRISIMLER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır